

خرافه و مبارزه با آن در قرآن و حدیث

تالیف:

میثم طاهر آبادی

مکتب دل را نه تنی پیر علی

عضو هیأت علمی د. بنیاد آزاد اسلامی واحد کرج

سرشناسه	: طاهرآبادی، میثم، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: خرافه و مبارزه با آن در قرآن و حدیث / میثم طاهرآبادی؛ زیر نظر دل آرا نعمتی پیرعلی.
مشخصات نشر	: تهران: فرهوش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۱ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۹۵-۱۳۴-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: خرافات -- جنبه های قرآنی
موضوع	: Superstition-- Qur'anic teaching
موضوع	: خرافات -- جنبه های مذهبی
موضوع	: Superstition -- Religious aspects
شماره افزوده	: نعمتی پیرعلی، دل آرا، ۱۳۴۳ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ط ۴۸۸ خ / ۱۰۴ BP
رده بندی دیوبند	: ۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابخانه ملی	: ۵۱۱۰۴۰۱

خرافه و مبارزه با آن در قرآن و حدیث میثم طاهرآبادی، دکتر دل آرا نعمتی پیرعلی

ناظر فنی: ناهید ایرانی‌شاهی

صفحه آرا: رضا کاوه

طراح جلد: فاطمه هادی نژاد

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۵۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است

آدرس: میدان انقلاب، ضلع جنوب شرقی، ساختمان مترجمان، پلاک ۱۷، طبقه ۱ و طبقه ۲

نمایشگاه و فروشگاه مرکز: میدان انقلاب، روبه روی درب اصلی دانشگاه تهران، ساختمان پارسا، پلاک ۲۶ طبقه - ۱

شماره تماس: ۰۹۱۰۷۸۹۲۷۴۷ و ۰۶۶۹۳۱۶۶۹، ۰۶۶۴۶۰۹۳۶؛ دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وبسایت: www.farhooshpub.com

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: کلیات و مفاهیم خرافه
۱۴	معنای لغوی خرافه
۱۷	معنای اصطلاحی خرافه
۲۱	الفاظ نظیر خرافه
۲۱	اسطوره
۲۶	باطل
۲۹	طیره
۳۱	جهل
۳۵	فصل دوم: بررسی الفاظ مقابل خرافه
۳۶	الفاظ مقابل خرافه
۳۶	حق
۴۴	علم
۴۹	فصل سوم: چگونگی انواع خرافات
۵۰	انواع خرافات
۵۲	انواع خرافات در قرآن کریم
۵۲	خرافات در اعتقادات
۵۲	خرافات اعتقادی اهل کتاب
۵۳	خرافات اعتقادی یهود

۸۰.....	خرافات اعتقادی مسیحیت
۸۶.....	خرافات اعتقادی مشرکین
۹۴.....	خرافات اعتقادی مومنین
۹۴.....	شفاعت اهل بیت
۱۰۹.....	خرافات در اعمال
۱۰۹.....	خرافات عملی اهل کتاب
۱۱۰.....	خرافات در اعمال یهود
۱۱۱.....	خرافات در اعمال مسیحیت
۱۱۴.....	خرافات عملی مشرکین
۱۱۸.....	خرافات عملی مومنین
۱۲۷.....	فصل چهارم: مهدی بن حواری، گرایش به خرافه گویی از نگاه قرآن
۱۲۸.....	چهل
۱۳۲.....	آثار چهل
۱۳۲.....	بت پرستی
۱۳۳.....	انکار دین و حقیقت
۱۳۳.....	کفر
۱۳۴.....	آثار چهل در بروز خرافات
۱۳۴.....	تعصب بی جا در عقیده و رفتار
۱۳۷.....	فال بدزدن نسبت به دیگران
۱۳۷.....	بدعت گزاری
۱۳۹.....	چهل و خرافات عملی-اعتقادی
۱۴۱.....	هوای نفس
۱۴۴.....	انسان ها و پیروی نفس
۱۴۵.....	سرانجام پیروی از نفس
۱۴۷.....	نتایج هوای نفس
۱۴۷.....	غرور و تکبر در برابر حقیقت
۱۴۷.....	انگیزه تبهکاری
۱۴۷.....	گمراه کردن انسان از راه خدا

۱۴۵.....	دشمنی با عدالت
۱۴۸.....	غفلت از یاد خدا و فراموشی خدا
۱۴۸.....	نادیده گرفتن رابطه خویشاوندان
۱۴۹.....	استهزای آیات خدا
۱۵۰.....	هوای نفس مانع رشد معنوی
۱۵۰.....	پوشاندن حقیقت
۱۵۱.....	تقلید
۱۵۴.....	تقلید نادرست و ناپسند در اعمال
۱۵۴.....	تثبید مشرکان
۱۵۵.....	تثبید عزم یهود از عالمان گمراه
۱۵۶.....	فقر و تهیدستی
۱۵۶.....	فقر از دیدگاه خداوند
۱۵۸.....	بررسی فقر در روایات
۱۶۰.....	شیطان و حریش
۱۶۶.....	نقش خواص و پیشوایان اجتماعی (ائمه کفر)
۱۶۸.....	اوصاف ائمه کفر
۱۷۰.....	ظن و گمان
۱۷۱.....	باور به چیزی بدون برهان
۱۷۲.....	ترس
۱۷۷.....	فصل پنجم: راه های مبارزه با خرافه از دید قرآن
۱۷۸.....	راه های مبارزه با خرافات و خرافه گرایی در قرآن
۱۷۸.....	زدودن جهل و ناآگاهی انسان
۱۸۳.....	زدودن ترس
۱۸۵.....	الگوهای ضد خرافه
۱۸۷.....	دعوت به عقلانیت و علم
۱۹۱.....	دعوت به نیایش و ذکر خداوند
۱۹۳.....	امر به فقها برای نگرهبانی از دین و مبارزه با خرافه
۱۹۵.....	دوری از تلقین بد

۱۹۹	 آوردن مدرک برای پذیرفتن عقیده
۲۰۰	 توکل به خداوند
۲۰۷	 سخن آخر
۲۱۲	 منابع و مآخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

خرافه گرایی مشکلی بزرگ، در برابر رشد انسان و جامعه است و دوری از عقلانیت و علم و معرفت را موجب می گردد. خرافه گرایی ۱ دیرباز در میان ملل مختلف رواج داشته است و اعراب جاهلی و مشرکین حجاز نیز از جمله این جوامع خرافه زده بودند که تا رو بود جامعه شان با خرافات عجین گشته بود. قرآن در چنین فضایی که اهل کتاب نیز با خرافات مخصوص خود پرورش یافته بودند، در بستری جامعه از خرافات و خرافات موضوع خرافه گرایی و خرافات را واکاوی می کند و علل گرایش افراد و خرافات به خرافه را معرفی می کند و تبیین می نماید. قرآن خرافه را به دو دسته خرافات اعتقادی و خرافات عملی تقسیم می کند و برای هر یک مصداق هایی را از جوامع و مذاهبی که در عصر نزول موجود بودند و نمادی برای همه جوامع در کل زمان ها هستند را بیان می کند. خرافات یهودیان و مسیحیان و مشرکین و مسلمانان در هر دو بخش خرافات اعتقادی و خرافات عملی نمایان می گردد. قرآن پس از باز نمود خرافات در مذاهب و فرقه های موجود علل آن را که عواملی مانند جهل، تقلید، پیروی هوای نفس، فقر، خواص و پیشوایان گمراه، هستند شرح می دهد و برای هر بخش راهکارها و روش های برخورد و مبارزه با آن را تبیین می کند. راه های مبارزه مانند زدودن جهل و ترس، معرفی الگوهای خرافه ستیز، عقلانیت و علم گرایی، توسل

و دعا، شناخت علت های واقعی رویدادها، انجام مسئولیت فقها، از روش های قرآن می باشد. روش های مبارزه و ایستادگی در برابر خرافات و شیوع ویرانگر آن ها در جوامع انسانی، آموزه بنیادینی در قرآن است که می تواند برای همه زمان ها راهگشای افراد و جامعه باشد. قرآن و احادیث اهل بیت اطهار، تنها یک چهره ندارد، یک چهره عمومی دارد که برای همه گشوده شده است، و نور مبین است و رمز هدایت خلق، اما چهره های دیگری نیز دارد که آن را تنها به اندیشمندان، آن ها که تشنه حقاوند و پوینده راه اند و خواهان بیشتر، نشان می دهد، و به هر یک به اندازه بیمانه وجود و کوشش و تلاش آمیخته با اخلاص، سهمی می بخشد. از سوی دیگر، شناخت قرآن کریم و احادیث در گرو معرفت آن است و چون شناخت آن درجات گوناگونی دارد بنا بر این تفسیر آن ها نیز مراتب گوناگونی را دارا خواهد شد.

مقدمه

خرافه و خرافه گرایی و باور به عنایدها، از بزرگ‌ترین مشکلاتی است که انسان‌ها در طول تاریخ با آن مواجه بوده‌اند و هنوز هم در جوامع پیشرفته و متمدن نیز رواج شگفت‌انگیزی دارد. گویی که ساختار انسانی آمادگی پذیرش و نگهداری خرافه را دارد. خرافاتی مانند برتری ذاتی مرد بر زن، و خرافه، رکن باور و اعتقاد و حکم به وجود شیء یا وجود رابطه علت و معلولی بین پدیده‌ها و اثرگذاری آنها است که این باور ناشی از ترس یا جهل و خطای در برداشت و تفسیر از پدیده‌هاست. عقل و شرع آن را تأیید نمی‌کند و به کسی که به چنین حکمی اعتقاد دارد، خرافاتی گویند. خرافه از جهت گستره مکانی (یعنی میزان شمولیت) و نیز از جهت آثار اجتماعی، فردی، سیاسی) و نیز از جهت گستره نظری قابل تقسیم‌بندی به انواع مختلف است. عوامل اصلی گرایش به خرافه، «جهل»، «وهم» و امیال کنترل نشده مانند میل به قدرت‌طلبی، جاودانگی و معرفت‌طلبی و... است. خرافه و خرافه گرایی، از عوامل اصلی عقب‌ماندگی و جهل زندگی و علم‌گریزی در تاریخ بشر بوده است و همیشه عامل مهمی در اتلاف وقت، سرمایه، خون، و عمر انسان‌ها محسوب می‌شود.